

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS

2018 m. liepos 9 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų, Ričardo Piličiausko (kolegijos pirmininkas), Mildos Vainienės ir Skirgailės Žalimienės (pranešėja), rašytinio proceso tvarka susipažinusi su pareiškėjų Lietuvos Respublikos Seimo narių Antano Matulo ir Juozo Oleko pareiškimu ištirti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-574 patvirtintų Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų 4.1 punkto teisėtumą ir pareiškėjų prašymu laikinai sustabdyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 galiojimą,

n u s t a t ė:

1. Lietuvos Respublikos Seimo nariai Antanas Matulas ir Juozas Olekas (toliau – ir pareiškėjai) pateikė pareiškimą ištirti, ar Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ 1.2 punktu patvirtintų Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų 4.1 punkto norma, toje dalyje, kurioje yra nustatyta, kad pretendentas turi „<...>būti Lietuvos Respublikos pilietis arba turėti leidimą nuolat gyventi Lietuvoje“, atitinka Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 103 straipsnio nuostatą, pagal kurią Europos Sąjungos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie ketina dirbti Lietuvoje, nereikia įsigyti leidimo dirbti.

2. Pareiškimas atitinka Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) reikalavimus ir gali būti priimtas nagrinėti Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme.

3. Iš pareiškimo motyvų matyti, kad pareiškėjų keliamas ginčijamos teisės normos teisėtumo klausimas glaudžiai susijęs su Europos Sąjungos teisės aktuose įtvirtinta Europos Sąjungos šalių narių piliečių teise laisvai judėti ir gyventi kitoje Europos Sąjungos šalyje. Laisvas asmenų judėjimas yra viena iš pagrindinių Europos Sąjungos laisvių, įtvirtinta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 21 straipsnio 1 dalyje ir Europos Sąjungos pagrindinių laisvių chartijos 45 straipsnyje.

4. ABTĮ 80 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad administracinis teismas negali peržengti pareikšto skundo (prašymo, pareiškimo) reikalavimo ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas arba kai neperžengus skundo (prašymo, pareiškimo) reikalavimo ribų būtų

reikšmingai pažeistos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai; administracinis teismas nėra saistomas pareikšto reikalavimo formuluotės.

5. Atsižvelgdama į nurodytas teisės normas ir pareiškime formuluojamo klausimo specifiką, teisėjų kolegija pažymi, kad kvestionuojamos normos teisėtumo klausimas nagrinėtinas įvertinant laisvą asmenų judėjimą reglamentuojančių teisės normų visumą. Į tai siūlytina atsižvelgti atsakovui teikiant atsiliepimą šioje byloje.

6. Atsakovu šioje byloje laikytina Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija. Atsakovui siūstini šios nutarties ir pareiškimo nuorašai ir jis įpareigotinas iki 2018 m. liepos 30 d. imtinai Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikti atsiliepimą.

7. Pareiškėjai prašo laikinai sustabdyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 galiojimą. Šį prašymą pareiškėjai motyvuoja tuo, kad 2018 m. birželio 21 d. sveikatos apsaugos ministras paskelbė konkursus užimti 5 šalies ligoninių – Panevėžio respublikinės ligoninės, Šiaulių respublikinės ligoninės, Respublikinės Vilniaus psichiatrijos ligoninės, Respublikinės Vilniaus universitetinės ligoninės bei Vilniaus universiteto ligoninės Žalgirio klinikos – vadovų pareigas. Europos Sąjungos valstybių narių piliečių ir jų šeimos narių teisę pretenduoti eiti pirmiau nurodytas pareigas riboja kvestionuojamos teisės normos nuostata, pagal kurią pretendentai privalo turėti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje.

8. Pagal ABTĮ 70 straipsnio 1 dalies nuostatas reikalavimas gali būti užtikrinamas bet kurioje proceso stadijoje, jeigu proceso dalyvis tikėtinais pagrindžia reikalavimo pagrįstumą ir nesiėmus užtikrinimo priemonių, gali būti padaryta neatitaisoma arba sunkiai atitaisoma didelė žala.

9. Vertinant prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę pagrįstumą, šiuo atveju reikšminga tai, kokie padariniai kiltų teismui pripažinus pareiškimą pagrįstu. Teismo sprendimo dėl kvestionuojamos teisės normos teisėtumo paskelbimo metu gali būti pasibaigę pareiškėjų nurodyti konkursai, be to, iki tol gali būti įvykę daugiau konkursų sveikatos sistemos įstaigų vadovų pareigoms užimti. Tokia padėtis galėtų lemti asmenų teisių, kuriems prašomos ištirti nuostatos užkerta kelią lygiateisiškai dalyvauti konkursuose, pažeidimus, taip pat prievolės atlyginti žalą šiems asmenims atsiradimą, dėl to nukentėtų viešasis interesas. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudenciją, asmenų teisės turi būti ginamos ne formaliai, o realiai ir veiksmingai tiek nuo privačių asmenų, tiek nuo valdžios institucijų ar pareigūnų neteisėtų veiksmų (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2013 m. vasario 15 d., 2013 m. liepos 3 d., 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimai). Taigi nesiėmus užtikrinimo priemonių, gali būti padaryta sunkiai atitaisoma didelė žala.

10. Atsižvelgusi į išdėstytus argumentus, ginčo santykių teisinį ir faktinį kontekstą, teisėjų kolegija pripažįsta, kad pareiškėjų prašomos reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymas kvestionuojamos normos apimtimi šiuo atveju yra adekvatus siekiamam tikslui, nepažeis proporcingumo principo, proceso šalių interesų pusiausvyros, viešojo intereso.

11. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad pareiškėjai kelia klausimą dėl kvestionuojamos normos teisėtumo ta apimtimi, kuria ji taikoma Europos Sąjungos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, tačiau prašo laikinai sustabdyti ne tik jų kvestionuojamos normos, bet viso Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 galiojimą. Kadangi konstatuotas pagrindas laikinai sustabdyti tik kvestionuojamos normos galiojimą, pareiškėjų prašymas taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę tenkintas iš dalies – iki teismo sprendimo šioje byloje paskelbimo sustabdytinas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-574 patvirtintų Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų 4.1 punkto galiojimas ta apimtimi, kuria turėti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje reikalaujama iš Europos Sąjungos valstybės narių piliečių ir jų šeimos narių.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 1 dalimi, 70 straipsnio 1 dalimi ir 3 dalies 4 punktu, 116 straipsnio 1 dalimi, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Priimti Lietuvos Respublikos Seimo narių Antano Matulo ir Juozo Oleko pareiškimą ištirti, ar Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymo Nr. V-574 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės biudžetinių ir viešųjų įstaigų vadovų konkursų organizavimo nuostatų ir Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų patvirtinimo“ 1.2 punktu patvirtintų Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų 4.1 punkto norma, toje dalyje, kurioje yra nustatyta, kad pretendentas turi „<...>būti Lietuvos Respublikos pilietis arba turėti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje“, atitinka Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties 103 straipsnio nuostatą, pagal kurią Europos Sąjungos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie ketina dirbti Lietuvos Respublikoje, nereikia įsigyti leidimo dirbti.

Atsakovu byloje laikyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministeriją.

Atsakovui Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai išsiųsti šios nutarties ir pareiškimo nuorašus bei įpareigoti iki 2018 m. liepos 30 d. Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui pateikti atsiliepimą į pareiškimą.

Iki teismo sprendimo šioje byloje paskelbimo sustabdyti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-574 patvirtintų Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų įstaigų, jų padalinių ir filialų vadovams keliamų kvalifikacinių reikalavimų 4.1 punkto galiojimą ta apimtimi, kuria turėti leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje reikalaujama iš Europos Sąjungos valstybės narių piliečių ir jų šeimos narių.

Nutartis neskundžiama.

Teisėjai

Ričardas Piličiauskas

Milda Vainienė

Skirgailė Žalimienė